

Orta Anadolu Kalkınma Ajansı Onuncu Kalkınma Planı ve BGUS Anketi Sonuçları

Türkiye ve TR72 Bölgesi ölçeğinde, Onuncu Kalkınma Planı ve BGUS (Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi) konusunda tüm paydaşların görüşünü almak üzere Ajans internet sitesi (www.oran.org.tr) aracılığıyla **15.08.2012-11.10.2012** tarihleri arasında anket yapılmıştır. Ajans Kalkınma Kurulu ve Sektörel Çalışma Grupları üyelerine de ayrıca bildirilmiş olan anket ile 42 kişiye ulaşılmıştır. 4 Ekim 2012 tarihinde yapılan Kalkınma Kurulu Toplantısı'nda da anket sonuçları ile ilgili bilgilendirme sunumu yapılarak, Kalkınma Kurulu üyelerinin görüşleri de kayıt altına alınmıştır.

Yapılan çalışmalar neticesinde Türkiye için sırasıyla "Sanayi Politikası" ve "Ar-Ge ve Yenilikçilik", TR72 Bölgesi için sırasıyla "Tarım" ve "Kırsal Kalkınma" tematik alanları ön plana çıkmıştır. Anket görüşlerinin net bir şekilde anlaşılmasını sağlamak üzere, değişiklikler (ifadelerin standartlaştırılması, birleştirilmesi, özetlenmesi gibi) yapılarak ilgili tematik alanlara ilişkin öncelik ve stratejiler ile paydaşlar tarafından gündeme getirilen diğer öneriler derlenmiştir.

SANAYİ POLİTİKASI TEMATİK ALANI-TÜRKİYE

ÖNCELİKLER	STRATEJİLER
Ö1. Sanayide İthalat Girdilerinin Azaltılması, Ara Mal Üretimi	S1. İmalat sanayinde kullanılan ithalat ara mallarının sektörel bazda belirlenmesi çalışmasının yapılması, elde edilen raporların yerelde paylaşımının sağlanması ve bu ürünlerin üretilmesinin özendirilmesi ve sağlanması
	S2. Türkiye'nin hammadde ve ara mal üretimine yönelik envanter çalışması yapılması, potansiyellerinin belirlenmesi
	S3. Dünya'daki ara mal ihtiyacının araştırılması ve geleceğe dair projeksiyonlar yapılması
	S4. Ara mal üretimi için planlama, yönlendirme, teşvik ve bilgilendirme çalışmalarının başlatılması
Ö2. Katma Değerli Malların Üretimi	S1. Mevcut katma değerli ürün ihtiyacı ve ürün çeşitlerinin belirlenmesi
	S2. Global olarak ihtiyaç duyulan katma değerli ürünlerin belirlenmesi
	S3. Katma değerli ürünlerin üretimi için gerekli altyapı, donanım, ekipman ve sermaye büyüklüklerinin tespit edilmesi
	S4. Türkiye içinde katma değerli ürün üretmeye uygun bölge ya da merkezlerin saptanması ve planlanması
	S5. Katma değerli ürün üretimi yeterliliği olan kuruluşlara teşvik, yönlendirme, bilgilendirme desteği verilmesi
Ö3. Savunma Sanayiinde Kullanılan Ekipman ve Teçhizatların Yerli Firmalardan Temini	S1. Savunma sanayinde kullanılan ekipman ve teçhizatların üretimi için bölgesel bazda bilgilendirme toplantılarının yapılması ve yatırımcıların bilgilendirilmesi

Ö4. Ağır Sanayinin Geliştirilmesi ve Yaygınlaştırılması	S1. Teşviklerin artırılması
	S2. Yeni girişimcilere kolaylıklar sağlanması
	S3. Yerli üretime destek verilmesi
	S4. Her bölgeye bir ağır sanayi planlaması
Ö5. Sanayi Politikası	S1. Tarımın geliştirilmesi
	S2. Sanayinin teşvik edilmesi, kalkınmaya yönelik projelerin desteklenmesi
	S3. İstihdamın artırılması
	S4. Teknolojinin geliştirilmesi
	S5. Küçük sanayi esnafının kalkınmasının sağlanması
	S6. Sanayileşmenin bölgeye dağılımının sağlanması
	S7. Sanayi alt yapısının hazırlanması
	S8. Bölgeler arası ulaşımın kolaylaştırılması
Ö6. Otomotiv	S1. Yerli otomobil üretilmesi
	S2. Ülke ekonomisinin düzelmesi için, ülke içerisinde tüketimi fazla olan ürünlerin dışa bağımlı olmaktan kurtarılması
Ö7. Beyaz Eşya	S1. Kalite ve üretimin paralel artırılması
	S2. Tüketici ihtiyaçlarına cevap verilmesi
	S3. İstihdam ve ülke ekonomisine katkı sağlanması
Ö8. Sanayi Alanındaki Mesleki Eğitim Sisteminin Değiştirilmesi	S1. Mesleki eğitim okullarında müfredat değişikliği yapılması
	S2. Okulların teknoloji eksiklerinin giderilmesi
	S3. Eğitimci kadrosunda kalite artışının sağlanması
	S4. Uygulama atölyelerinin yaygınlaştırılması
	S5. Sanayi çalışanlarının gelecek korkusunun giderilmesi (sosyal güvenlik, maaş vb.)
Ö9. Sosyal Politika	S1. Gençliğin yetiştirilmesi ve eğitimi
	S2. Nitelikli genç nüfus oluşturulması
	S3. Gençliğin sosyal hayata kazandırılması
	S4. Yaşlılarla ilgili sosyal projeler yapılması
	S5. Yoksullukla bilinçli mücadele edilmesi
Ö10. Hammadde Üretimi	S1. Doğal kaynak kullanımı ile hammadde üretiminin artırılması
	S2. Kendi yeraltı zenginliklerimizin işlenebilmesi

Ö11. Turizm	S1. Kış turizminin geliştirilmesi
	S2. Kaplıca turizminin geliştirilmesi
	S3. Kültür turizminin geliştirilmesi
	S4. Yayla turizminin geliştirilmesi
	S5. Sağlık turizminin geliştirilmesi
	S6. Yeni iş imkanları sağlanması, işsizlik soruna yörede çare olunması
	S7. Sivas'a turist gelmesinin sağlanması, yeni mesleklerin oluşması
	S8. Sivas esnafına destek olunarak tanıtım yapılması
	S9. Sivas köftesinin, simidinin, madımağının, suyunun, eriştisinin öne çıkarılması
	S10. İlçeler ve köylerdeki festivallere halkın katılımını sağlamak amacıyla araç sağlanması
Ö12. Kırsal Kalkınma	S1. Yerleşik bölgelerdeki tarım ve hayvancılık kapasitesinin belirlenmesi
	S2. Bölgenin arazi durumuna göre desteklenmesi
	S3. Çiftçilerin hangi tip alanda üretim yapacağını tespit edilmesi
Ö13. Tekstil	S1. Kalite ve üretimin artırılması
	S2. Rekabet gücünün artırılması
	S3. Dış pazarlara açılması
Ö14. İmalat Sanayinin Desteklenmesi	S1. Teşvik sisteminden üst düzeyde faydalanılmasının sağlanması
	S2. Vergi indirimi sağlanması
	S3. Ulusal sermayenin yatırım için özendirilmesi
	S4. Ara eleman yetiştirecek eğitim tedbirlerinin alınması
	S5. Tarım OSB'lerinin açılması
Ö15. Sivas'ın Maden ve Sanayi Alanında Gelişmesi	S1. Halkı özendirecek tedbirler alınması
	S2. Sanayi kolları için 2. Ve 3. OSB yapılması
	S3. Madencilik alanındaki yatırımlara teşvik verilmesi
	S4. Yatırım yapan kişi için lojistik yardım ve maliyet düşürücü önlemler alınması
	S5. Yatırımları takip eden ekiplerin kurulması
	S6. Sanayinin sıkıntı çekmemesi için sigorta fonu kurulması
Ö16. Sanayi Sektörü İçin Uygun Enerji Üretimi	S1. Enerji yatırımı yapan firmalara desteklerin sağlanması
	S2. Rüzgar enerjisi potansiyeli yüksek alanların belirlenmesi
	S3. Güneş enerjisi potansiyeli yüksek alanların belirlenmesi
	S4. Uygun HES alanlarının belirlenmesi
	S5. Uygun enerji alanları için üretim haritasının çıkarılması
	S6. Uygun enerji alanlarında enerji üretiminin yapılması

AR-GE ve YENİLİKÇİLİK TEMATİK ALANI-TÜRKİYE

ÖNCELİKLER	STRATEJİLER
Ö1. Katma Değeri Yüksek, Yeni Ürünler İmal Etmek	S1. Ar-Ge çalışmaları için ortak laboratuvar kurulması
	S2. Yenilenme ihtiyacı olan mevcut ürünler ve ihtiyaçların gerektirdiği yeni ürünleri belirlemek üzere pazar ve sektör araştırması yapılması
	S3. Yeni ürün üretme yeteneği ve becerisi olan işletmelerin ve o işletmelerin kapasitelerinin objektif kriterlerle belirlenmesi
	S4. Yenilenmiş veya yeni ürünlerin tüketici veya ara kullanıcıya tanıtım ve sunumuna yönelik dağıtım kanallarının oluşturulması
	S5. Ar-Ge faaliyetlerinin üst planlama ve koordinasyonunu üstlenmek üzere kurulacak özerk kurum tarafından yeni ürünler öncelikli olmak üzere mamul hayat eğrilerinin izlenmeye başlanması
	S6. Yeni ürün üretmek veya ürününü yenileştirmek isteyen kuruluşların bunu planlı, bilinçli ve tutarlı yapmalarını sağlamak üzere teşvik, bilgi, planlama ve denetim desteği verilmesi
Ö2. Patent ve Telif Hakkı Uygulamalarının Topluma Her Kanalla Anlatımı	S1. Patent uygulamasının dış ticarete artan önemine dikkat çekilmesi
	S2. Uygulanabilir patentlere yatırım desteği verilmesi
	S3. Her yıl patent başvurusu yarışması düzenlenmesi
	S4. Teknik üniversitelere tasarım bölümleri zorunluluğu getirilmesi
	S5. Bu konuda sebep sonuç ilişkilerinin topluma aktarımı
Ö3. Ar-Ge Ve Yenilikçilik Kapasitesinin Geliştirilmesi, Uygulanması ve Yaygınlaştırılması	S1. Tasarım kapasitesinin artırılması
	S2. Küresel rekabette öncelikli konuların tespit edilmesi, ülkemizin bu konularda güçlü ve zayıf yönleriyle analiz edilmesi
	S3. Türkiye'deki Ar-Ge çalışmalarındaki eksiklikler, yetersizlikler ve yanlışlıkların tespit edilmesi
	S4. Ar-Ge ve yenilikçilik anlayışının oluşması ve yerleşmesini sağlamak için programlar (konferans, seminer, çalıştay, yurt dışı gezi gibi) düzenlenmesi, Ar-Ge ve yenilikçiliğin öneminin etkin duyurulması
	S5. Fonların yeterli ve mevzuata uygun olması
	S6. Nano teknolojinin kullanılması
	S7. Devlet kurumlarında Ar-Ge faaliyetleri yönetmeliği çıkarılması
	S8. Ar-Ge birimleri kurulması
	S9. Kurumların gelişmesine katkıda bulunacak kişilerin teşvik edilmesi
	S10. Kopyalama imalat anlayışından uzaklaşılması
	S11. Fikri mülkiyet hakları hususunun yaygınlaştırılması
	S12. İlköğretimden itibaren hayata dönük, üretken eğitim politikasının uygulanması
	S13. Ar-Ge yatırımı oranında artan teşvik uygulaması, teşviklerin tanıtılması, Ar-Ge faaliyeti yapmak isteyen kuruluşlara bilgi, kaynak ve yönlendirme desteği verilmesi ve verilen desteklerin etkin biçimde denetlenmesi

	<p>S14.Devlet alımlarında, firmalara Ar-Ge yatırımı olması şartının konulması</p> <p>S15.Kurum, kuruluş, kobilerin Ar-Ge faaliyeti yapmalarının sağlanması</p> <p>S16.Ar-Ge departmanlarında çalıştırılmak üzere uzmanların yetiştirilmesi</p> <p>S17.Yeniliklerin direkt uygulanmasından ziyade sisteme entegrasyonunun sağlanması</p> <p>S18. Devlet kurumlarında da yenilikçilik ödülleri dağıtılması</p> <p>S19. Yenilikçilik ile ilgili basılı yayınlarla arşiv oluşturulması</p> <p>S20.Genel bütçede ve işletme bütçelerinde Ar-Ge için pay ayrılmasına yönelik mevzuat düzenlemeleri yapılması, kurumların Ar-Ge çalışmaları için bütçe ayırmalarının sağlanması</p> <p>S21.Türkiye'de yapılacak Ar-Ge çalışmalarının etkin ve verimli olmasını temin etmek üzere Türk Standartları Enstitüsü veya Türk Patent Enstitüsü benzeri bir üst koordinasyon ve planlama kurumunun daha yapılandırılması</p> <p>S22. Ar-Ge faaliyetlerinde ortak bilgi ve kaynak paylaşımını sağlayacak yasal, idari ve organizasyonel düzenlemelerin yapılması</p>
Ö4. Bilişim Sektörü	<p>S1. Teknoparklara verilen desteklerin ve teşviklerin artırılması</p> <p>S2. Üniversite sanayi işbirliği olanaklarının artırılması</p> <p>S3. Teknoparklarda faaliyet gösteren firmalara ücretsiz danışmanlık hizmeti imkanlarının sağlanması</p> <p>S4.Amerika'daki Silikon Vadisi benzeri bilişim merkezlerinin oluşturulması</p> <p>S5.Ortaya çıkan bilişim ürünlerinin yurtiçi ve yurtdışı pazarlara ulaşması için gerekli desteklerin sağlanması</p>
Ö5. Kaliteli, Ekonomik, Dayanıklı, Fonksiyonel Gıda Ve İlaç Hammaddesi Üretimine Yönelik Yenilikçi Tarım	<p>S1. Hedef ürün belirlenmesi</p> <p>S2. Ekim alanının belirlenmesi</p> <p>S3. Tohum üretilmesi</p> <p>S4. Yetiştirici örgütlenmesi</p> <p>S5. Pazarlama ve ihracaat ağının kurulması</p>
Ö6. Enerji	<p>S1. Enerji kaynaklarımızın potansiyelinin belirlenmesi</p> <p>S2. Fosil kaynaklı enerji hammaddelerinin temiz çevre konseptine göre üretiminin araştırılması, teşvik edilmesi</p> <p>S3. İlave yeni kaynakların bulunması</p> <p>S4. Yenilebilir kaynakların yaygınlaştırılması için teşvik ve destek verilmesi</p> <p>S5. Kurumsal işbirliğinin yaygınlaştırılması</p>

Ö7. Sanayi	S1. Makina sanayi alanında gerekli kümelenme sağlanması için destek sağlanması
	S2. Sadece geri kalmış yörelere değil sanayileşmiş bölgelere de öncelikli teşviklerin sağlanması
	S3. Yurt dışı pazarlarına ulaşma imkanı bulunmayan KOBİ'lere gerekli teknik desteklerin sağlanması
	S4. Pazar imkanını artıran ulusal ve uluslararası belgeleri alabilmeleri için KOBİ'lere ücretsiz destek sağlanması
	S5. İstihdam yükünü azaltacak teşviklerin KOBİ'lere sağlanması
Ö8. Yerel Gen Ve Ürün Kaynaklarının Korunması, Geliştirilerek Ekonomiye Katılması	S1. Yerel tarımsal kaynakların envanterinin çıkarılması
	S2. İslah edilebilecek kaynakların temin edilmesi
	S3. Üretimde markalaşmanın sağlanması
	S4. Tanıtım faaliyetlerinin yapılması ve örgütlenmenin sağlanması
	S5. Dış ticaretin geliştirilmesi
Ö9. Yanmaz Halogen İçermeyen Hffr Malzemeler İle Yangını Önlemek	S1. HFFR (halogen free flame retardant) malzeme kullanılması
	S2. İnsan sağlığına zarar vermeyen plastiklerin üretilmesi
	S3. Geri dönüşümün sağlanması
Ö10. Maliyetlerin Minumum Düzeye İndirilmesi	S1. Teknolojinin maksimum kullanılması
	S2. Girdi maliyetlerinin azaltılması
	S3. Kalitenin sürekli iyileştirilmesi
	S4. Ürünlerin teknik özelliklerinin gözden geçirilmesi
	S5. Müşteri istek ve memnuniyetinin en yüksek öncelik olarak belirlenmesi
Ö11. Maddi Yetersizlikler Ve Kalifiye Personel Yetiştirilememesi	S1. Mali destek imkanlarının artırılması
	S2. Çalışanların eğitilmesinin sağlanması
	S3. Yenilikçilik kapasitesinin artırılması
Ö12. Fiber Optikteknolojisi	S1. Alt yapı yatırımlarının yapılması
	S2. Evlere kadar fiber FTTH'nin yaygınlaştırılması
	S3. Network danışmanlığı yapılması
Ö13. Rekabet Gücünün Artırılması	S1. Kalitenin artırılması
	S2. Hammadde girdilerinin düşürülmesi
	S3. Dış pazarlara açılması
	S4. İhracat miktarının artırılması
	S5. Teknolojinin maksimum düzeyde kullanılması
Ö14. Teknik Bilgi Eksikliğinin Giderilmesi	S1. Teorik ve pratik arasındaki uyumsuzlukların giderilmesi

TARIM TEMATİK ALANI-TR72 BÖLGESİ

ÖNCELİKLER	STRATEJİLER
Ö1. Tıbbi Aromatik Bitkilere Yönelik Sanayinin Oluşması	S1. Bölgede tıbbi aromatik bitkiler envanterinin ortaya konması
	S2. Tıbbi ve aromatik bitkilerin üretimi ve sanayileştirilmesi ile ilgili başarılı örneklerin sunulması ve pazar araştırması yapılması
Ö2. Tarımın Geliştirilmesi	S1. Sulama projelerinin yapılması
	S2. Makineleşmenin sağlanması
	S3. Tarımsal sulamanın yapılması
	S4. Ürün çeşitliliğinin sağlanması
	S5. Bilinçli çiftçiliğin geliştirilmesi
	S6. Arazi tahlillerinin yapılması
	S7. Bilinçli tarım yapılmasının sağlanması
	S8. Alternatif üretim modellerine geçişin sağlanması
	S9. Tarımsal üretimde sulanabilir alanların artırılması ve basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması
	S10. Verim ve kaliteyi esas alan ıslah çalışmalarının yapılması
Ö3. Toprak Analizlerinin Yapılarak Uygun Ürün Yetiştirilmesi	S1. Analizi yapılan toprağın özelliklerine göre, iklim şartlarını da göz önünde bulundurarak ürün yetiştirilmesi
	S2. Akademik destek sağlanması
	S3. Gerekli teşviklerin verilmesi
Ö4. Organik Tarımın Geliştirilmesi	S1. Organik tarım alanlarının belirlenmesi
	S2. Organik tarımı yapılacak ürün çeşitlerinin belirlenmesi
	S3. Organik tarımı özendirecek ve destekleyecek tedbirlerin alınması
	S4. Organik tarım ürünlerinin pazarlanması için gereken tedbirlerin alınması
	S5. Organik tarım ürünlerinin markalaştırılması
Ö5. Mümkün Olduğunca Sulu Tarıma Geçilmesi	S1. Yeraltı ve yer üstü su kaynaklarından etkin bir şekilde faydalanılması
	S2. Akademik destek sağlanması
	S3. Ürün ve toprağa göre sulama sistemi geliştirilmesi
Ö6. Sıcak Çermik Alanından Yararlanılarak Seracılık Yapılması	S1. Öncelikle tarım alanı ve organik ürün üretim merkezi yapılması
	S2. Sıcak çermik suyunun kükürtten arındırılıp seralara verilmesi
	S3. Sıcak suyun ısınma ve sulamada kullanılması
	S4. Seracılık faaliyeti yapacak olan kişilere bankaların faizsiz kredi desteği vermesi
	S5. İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nün köylülere eğitim vermesi: sebze üretimi, çiçekçilik

Ö7. Tarımda Üreticinin Bilişlendirilmesi	S1. Desteklerin verilmesi
	S2. İşletmelerin denetlenmesi
	S3. Üreticinin farklı ürünler konusunda eğitilmesi
Ö8. Modern Depolama Sistemlerinin Kurulması	S1. Yozgat Ticaret Ve Sanayi Odası tarafından projesi hazırlanan, Orta Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından finanse edilen ve Kalkınma Bankası tarafından yapılan lisanslı depoculuk işletmesi fizibilitesinin hayata geçirilmesi için öncülük edilmesi
Ö9. Tarımsal Üretimde Atıksız Üretim Teknolojilerinin Devreye Konması	S1. Üretimin her aşamasında ortaya çıkan atıkların başka bir alanda değerlendirilebilmesinin sağlanması için iş planının yapılması
	S2. Biogaz, topraksız tarım, tohum geliştirme çalışmalarının yenilikçi yönleri ile ele alınması
	S3. Terkedilmiş toprakların sahipleri ile tekrar buluşmasını sağlayacak üretim deseni ve uygulamaların gelişmesine yönelik Ar-Ge çalışmalarının desteklenmesi
	S4. Suyu ekonomik kullanan bitkisel çeşitlilikle birlikte, verimli sulama rejiminin kurulması
	S5. Örgüt yapılarının üretici lehine çalışacak şekilde düzenlenmesi
Ö10. Sanayi	S1. Kalifiye eleman yetiştirilmesi
	S2. Yeni yatırımların teşvik edilmesi
	S3. Girişimcilik kurslarının verilmesi
	S4. Yurtiçi, yurtdışı pazarlama stratejileri eğitimlerinin verilmesi
	S5. Desteklerden faydalanılarak, iş makineleri alınması
Ö11. Hayvancılığın Geliştirilmesi	S1. Nitelikli ırklara sahip hayvan popülasyonunun artışı sağlanması
	S2. Hayvan hareketlerinin ve verimlerinin izlenmesi
	S3. Mera ıslahı ve amenajman konusunda çalışmaların yürütülmesi
	S4. Mevcut ırkların verim ve kalitelerinin artırılması
	S5. Hayvansal üretimde salgın ve bulaşıcı hastalıklarla etkili mücadele edilmesi
	S6. Mesleki eğitimin sağlanması
	S7. Kültür ırkı hayvanların sayısının artırılması
Ö12. Büyükbaş Hayvancılığın Geliştirilmesi	S1. Büyükbaş hayvancılıkta besi alanları yapılması
	S2. Büyükbaş hayvancılıkla uğraşanlara eğitim verilmesi
	S3. Büyükbaş hayvancılık teşvik modelinin uygulanması
	S4. Büyükbaş hayvancılık için tesis modelinin uygulanması
	S5. Komşu tesislerden birlik oluşturulması-pazarlama yöntemlerinin geliştirilmesi

Ö13. Küçükbaş Hayvancılığın Geliştirilmesi	S1. Büyüme modelinin uygulanması
	S2. Daha iyi, daha ucuza doğal yem temini sağlanması
	S3. Hastalıklarla mücadele edilmesi
	S4. Tesislerin hijyenik olmalarının sağlanması
	S5. Küçükbaş hayvancılıkta pazarlama yöntemi eğitimlerinin verilmesi
Ö14. Sivas'ta Hayvancılığın ve Organik Tarımın Markalaştırılması	S1. Sivas'taki organik tarımın ön plana çıkarılması
	S2. Sivas'a ait markaların patentleşmesi ve markalaşması
	S3. Sivas'taki hayvan varlığının artırılması
	S4. Desteklemelerin artırılması
	S5. Sivas Kangal koyunu ve etinin markalaşması
Ö15. Şehrin Gelişmesi İçin Acil Otopark Yapılması (Sivas)	S1. Araçlara park alanı sağlanması
	S2. Selçuk İlköğretim Okulu yanına park yapılması
	S3. Mavi çarşının çok katlı otopark yapılması
	S4. İstasyon Caddesi tekel binasının otopark yapılması
	S5. Binaların kenarlarına görüntüyü bozmayacak şekilde otoparkların yapılması
Ö16. Kırsal Kalkınma	S1. AR-GE çalışmalarının yapılması
	S2. Toplumun bilinçlendirilmesi
	S3. İçme suyu rehabilitasyonu
	S4. Tarımsal sulamanın yapılması
	S5. Kanalizasyon yapım çalışmaları yapılması
	S6. Kırsal alanlarda rüzgar enerjisinden yararlanılması
Ö17. Yerel Ürünlerin Desteklenmesi	S1. Yerel ürünlerin yetiştirilmesinin teşvik edilmesi
	S2. Yerel ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi konularında bölgesel tesislerin kurulması
	S3. Alternatif ürünlerin bölgelere göre belirlenip yetiştirilmesinin sağlanması
Ö18. Üreticinin Maliyetlerinin Sabitlenmesi İçin Gerekli Tedbirlerin Alınması	S1. Üreticiye gerekli hammaddenin, satış fiyatlarıyla uygun olacak şekilde belirleneceği bir komisyon kurulması
	S2. Yatırımcıyı teşvik edecek şartların sağlanması
Ö19. Pazarlamanın Geliştirilmesi	S1. Ürünlerin pazarlanması konusunda eğitimler verilmesi
	S2. Bölgesel pazarlama bölgeleri oluşturulması
Ö20. Ürün Çeşitliliğinin Sağlanması	S1. Havza bazlı ürün üretimine geçilmesi
	S2. Her ürüne farklı destek verilmesi
	S3. Arz açığı olan ürünlerin üretiminin artırılması

KIRSAL KALKINMA TEMATİK ALANI-TR72 BÖLGESİ

ÖNCELİKLER	STRATEJİLER
Ö1. Tarıma Dayalı Sanayinin Geliştirilmesi	S1. Kırsal altyapının iyileştirilmesi
	S2. Kırsal kesimde istihdam edilen nüfusun gelirlerinin artırılması
	S3. Tarımsal tesislerin modernizasyonu
	S4. Bitkisel ve hayvansal ürünlerin işlenmesi amacıyla standartlara uygun tesislerin kurulması ve mevcutların modernizasyonun yapılması
	S5. Soğuk hava depolarının kurulması
	S6. Bitkisel ve hayvansal üretimde faaliyet gösteren üretici birliklerin sayı ve niteliklerinin artırılması
	S7. Tarımsal ürünlere yönelik marka bilincinin geliştirilmesi
	S8. Dondurulmuş meyve ve sebze ürünlerine yönelik tesislerin kurulması
Ö2. Tarımsal Ürünlerin Sanayi İle Entegrasyonu Sağlanmalı	S1. Pazar sorunun çözülmesi
	S2. Üretici birliklerinin güçlendirilmesi
	S3. Meslek örgütlerinin güçlendirilmesi
	S4. Tarımsal kapasitenin artırılması
Ö3. Tarım ve Hayvancılığın Geliştirilmesi	S1. Kırsal alanda tarımsal faaliyette bulunan alanların modernizasyonunun sağlanması
	S2. Kırsal alanda hayvancılık faaliyetlerinde bulunan alanların modernizasyonu ve kapasitesinin artırılması, ortaya çıkabilecek hastalıklara karşı önleyici mekanizmaların etkinleştirilmesi
	S3. Tarım ve hayvancılık faaliyetlerinden elde edilen ürünlerin piyasaya sunulma sürecinin daha etkin biçimde denetlenmesi, kırsal alanda yaşayan kişilerin pazarlara ulaşımının kolaylaştırılması
	S4. Eski üretim modellerinin terk edilmesinin sağlanarak yeni modeller oluşturulup hedef kitleye bu modellerin aşılması
	S5. Geniş teşvik sistemlerin oluşturulması (tesis-makine-ekipman) verilen teşvikler için sürekli takip sisteminin kurulması
	S6. Sektörel OSB'ler kurularak maliyetlerin düşürülmesi ve hedef kitlenin örgütlenmesinin sağlanması
	S7. Oluşturulan projelerin önündeki tüm bürokrasinin kaldırılması
	S8. Toprak analizlerinin yapılarak uygun ürünlerin ekilmesinin desteklenmesi
	S9. Bilinçli sulamanın desteklenmesi
	S10. Meyve bahçesi kurulması
	S11. Pazarlama yöntemlerinin geliştirilmesi ve eğitimlerin verilmesi
	S12. Yapararak öğrenme, yerel ihtiyaçları karşılama ve en iyi uygulamalar konusunda bilinç kazandırılması amacıyla kırsal alanlarda işbirliği ile ortak projelerin teşvik edilmesi

	<p>S13.Ekonomik aktivitelerin çeşitlendirilmesinin, yerel ürünlerin rekabet gücünün artırılmasının ve kırsal toplumun ihtiyaç ve beklentilerini karşılayacak yüksek kalitede hizmetlerin geliştirilmesinin desteklenmesi</p> <p>S14. Entegre tesislerin kurulmasının desteklenmesi</p> <p>S15.Organize Besi Bölgesinin, Tarım Kent (Hayvancılık Bölgesi) kurulması</p>
Ö4. "Hayvansal Üretim" Modernizasyon Çalışmaları	<p>S1. Hayvancılık konusunda üretim kalitesinin süreklilik arz etmesi, üretim bilgi ve geri dönüşüm sisteminin oluşturulması</p> <p>S2. Üretimin kayıt altına alınması için işletme kart ve çiplerinin geliştirilmesi</p> <p>S3. Hayvansal atıkların geri dönüşümünün sağlanması</p>
Ö5. Bölge Hayvancılığının Kontrollü İlerlemesi	<p>S1. Kısa sürede karlılığa dönüşebilen sektörlerde "bölgesel yatırım planlaması"nın yapılması</p> <p>S2. Teşviklerin artırılması</p> <p>S3. Irk ıslahı projelerinin hazırlanması</p>
Ö6. Göçün Önlenmesi	<p>S1. Kırsal alandan kentlere göçün önlenmesi, göçe neden olan olguların hazırlanacak daha etkin planlarla bertaraf edilmesi</p> <p>S2. Göçün önüne geçilmesi için tarımsal üretime yerel destek verilmesi</p>
Ö7. Altyapı ve Ulaşım İmkanlarının Geliştirilmesi	<p>S1. Kırsal alan altyapı sistemlerinin iyileştirilmesi ve geliştirilmesi</p> <p>S2. Kırsal alanlarla merkezler arasında ulaşımın kolaylaştırılması</p> <p>S3. Kırsal alanlardaki yaşam alanlarının iyileştirilmesi</p>
Ö8. Kırsal Kalkınma	<p>S1. Rüzgar enerjisinin kullanılması</p> <p>S2. Tarım üreticilerine toplu verimlilik eğitimleri düzenlenmesi</p> <p>S3. Ürünlerin kolay pazarlanması için naturel farkındalık oluşumunun sağlanması</p> <p>S4. Belediyelerin semt pazarları yerine köy ürünleri pazarlarına yer vermeleri</p> <p>S5. Köylerde üreticilere uzmanlarca alternatif ürün eğitimlerinin verilmesi</p>
Ö9. Kırsal Alanda Çiftçilerin Bilgilendirilmesi	<p>S1. Yayım çalışmalarının yürütülmesi</p> <p>S2. Çiftçi toplantılarının yapılması, destekler konusunda bilgi verilmesi</p> <p>S3. Demonstrasyon çeşitlerinin artırılması</p>
Ö10. Ar-Ge Faaliyetlerinin Yapılması	<p>S1. Ürün tahlili yapılması</p> <p>S2. Arazi tahlili yapılması</p> <p>S3. Finansal destek sağlanması</p> <p>S4. İnceleme, raporlama yapılması</p>

Ö11. Kırsal Turizmin Geliştirilmesi	S1. Bölgelerdeki turizm potansiyelinin haritasının çıkarılması
	S2. Çıkarılan haritadaki turizm çeşitlerine göre hizmet faaliyetlerinin çeşitlendirilmesinin sağlanması
	S3. Hizmet sektörünün sürekli danışmanlık sağlanarak diri tutulması
	S4. Turizm yatırımları için devlet arazilerinin tahsisinin ve önündeki bürokrasinin kaldırılmasının sağlanması
	S5. Turizm otelcilik liselerinde bu konularla ilgili eğitim programlarının verilmesi
Ö12. Toplumun Bilinçlendirilmesi	S1. Eğitim verilmesi
	S2. Kurs verilmesi
	S3. Tarımda bilinçlenmenin sağlanması
	S4. Tanıtım yapıp, tanıtılan bilgilerin anlaşılmasının sağlanması

BÖLGE EKONOMİSİ İÇİN ÖNGÖRÜLEN ÖNCELİKLİ SEKTÖRLER ve STRATEJİLER

Öneri 1. TR72 Bölgesi'nde (Kayseri, Sivas, Yozgat) rekabet gücünün artırılmasında, istihdamın büyümesinde, gelirin adil paylaşılmasında (dezavantajlı grupların ekonomik büyümeden daha fazla pay almasında) veya çevrenin korunması/daha çevreci bir ekonomi geliştirilmesinde etkili olacağını öngördüğünüz toplamda en öncelikli 5 sektör, küme, ürün/hizmet veya ürün/hizmet grubunu belirtiniz. Bunların geliştirilmesi konusunda genel stratejileri kısaca (her biri için en çok iki sayfa) özetleyiniz. (Sektörlerin seçimi ve stratejiler konusunda varsa detaylı analiz, çalışma ve raporlarınızı belgeye ekleyiniz.)

GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK

- Bilinçli gübre kullanımı ve iyi tarıma yönelik tesislerin çoğaltılmasına yönelik çalışmalar yapılabilir.
- Kayseri'de meyvecilik geliştirilebilir.
- Üretim zorluklarına katlanan işletmeler ürettiğinin karşılığını alamamaktadır. Bu da üretici ile sanayici arasında üretici örgütlerinin yerine aracı, şahıs firmaların olmasının neticesidir. Üreticiye hem ürettiklerini kayıt altına alacağı hem de kendi ürününü pazarlayacağı bir sistemin kapısı açılabilir.
- Hayvansal üretim ve destekler bölge hatta işletme verilerine dayalı olarak üreticiler arasındaki fark gözden kaçırılmadan verilebilir.
- Hayvancılık İhtisas OSB'leri kurulabilir.
- Organik gübre üretimi yapılabilir.
- Su ürünleri yetiştiriciliği sektörü geliştirilebilir.
- Mevcut jeotermal kaynaklar değerlendirilerek Tarıma Dayalı Seracılık OSB kurulabilir.
- Modern meyvecilik ve ithal edilen ceviz ve badem yetiştiriciliği için bölgede uygun alanlar araştırılıp, bunlar raporlar halinde kamuoyu ve yatırımcılarla paylaşılabilir.
- Kayseri ve çevre illerinde elma üretiminin fazla olmasına rağmen meyve ve sebze paketleme tesisi yeterli değildir. Bu konuda yatırım yapılarak, ihracat arttırılabilir.
- Hayvansal yem kaynaklarının ekim ve ıslahı; endüstriyel meyve-sebze, tıbbi ve aromatik bitkiler, kurt üzümü üretimi yapılabilir.
- Tarım sektöründe makinalaşmaya ve kaliteli tohum kullanımına ağırlık ve destek verilip, sulama imkanları genişletilebilir.

- Süt sektörü geliştirilebilir.
- Kırmızı et sektörü geliştirilebilir.
- Tarıma dayalı sanayi geliştirilebilir.
- Tarımsal üretimde arz talep dengesizliğinin ortadan kaldırılıp, meyve ve sebze arzının çok olduğu yıllarda üreticilerin zarar etmesini önlemeye yönelik gıda sanayi desteklenebilir.
- Tarım kent (hayvancılık bölgesi) kurulabilir.
- Aile işletmelerinin rekabet edebilirlikleri arttırılabilir.
- Hayvansal atıklar ek kaynak olarak kullanılabilir.

TURİZM

- Termal turizm çeşitlendirilebilir.
TR72 Bölgesi'nde ve özellikle Yozgat'ta var olan termal kaynakların seracılık ve sağlık turizmi açısından da değerlendirilmesi için çalışmalar yürütülebilir.
- Kış süresi ve yükseltisiyle kış sporları için uygun olan bölgenin, iyi bir teknik plan ve tanıtımla halihazırda var olup kullanılmayan imkanlarından faydalanılması sağlanabilir.
- Turizm alanında her yere, küçük kaynaklar aktarmaktansa alt bölge stratejisi oluşturularak yoğunlaşılabilir.

MADEN

- Bölgenin maden haritası çıkarılabilir. Bu harita sonucunda çıkabilecek madenlerin kullanım alanları ve pazar alanları araştırılabilir.
- Madencilikte cevher hazırlama yöntemlerinin uygulanması sağlanabilir.
- Madencilikte yeni teknikler uygulanabilir.
- Bölge illerinde zengin maden yatakları bulunmasına rağmen az sayıda işleme tesisi bulunmaktadır. Bu konuda yatırım yapılabilir.
- Yozgat'ta tarım, madencilik ve jeotermal enerji alanlarının geliştirilmesi için üniversitelerde araştırma yapabilecek birimler oluşturulup, akademik veriler elde edilebilir. Kalkınma Ajansı çalışmaları koordineli bir şekilde yürütebilir.

TEKSTİL SANAYİ

- Tekstil sanayinde var olan küçük işletmelerin daha profesyonel çalışmalarını için çalışmalar yürütüp, bu işletmelerin yeni teşvik yasasından haberdar olmalarının sağlanması ile OSB'lerde üretim yapmaları sağlanabilir.

Anketlerde mobilya, makine ve teçhizatı imalatı, enerji, savunma sanayi, metal sektörleri de belirtilmiş olup, bu sektörlerde genel olarak aşağıda belirtilen hususlar önerilmiştir:

- AR-GE faaliyetleri desteklenip, üretimde kalitenin ve verimliliğin artırılması için Türk firmalarının uluslararası kalite standartlarında üretim yapması özendirilebilir. Yeni teknoloji gerektiren büyük yatırımların gerçekleştirilmesi için yap-işlet modellerinin uygulanması yaygınlaştırılabilir. Özel sektörün üretim ve rekabet gücünün artırılması için istihdam maliyetleri azaltılabilir. Bilgisayar, internet ve enformasyon teknolojileri gibi yeni ekonomi araçlarının geliştirilmesi, özel sektör ve kamu kuruluşlarında kullanılması teşvik edilebilir. Ürünlerin rekabet gücünün artırılmasında önemli bir rol oynayan patent ve endüstriyel tasarımlar özendirilebilir.
- Özellikle mobilya ve çelik kapı üretiminde tasarım ve inovasyona destek verilebilir.
- Üretim kapasitesinin yalnızca nicelik olarak değil nitelik olarak artması; hatta sürekli kapasite artışı yerine kalite artışı ve sürekliliğinin sağlanarak üretilen ürünlerin global pazarlarda aranılan ürünler hale getirilmesi sağlanabilir.
- Ar-Ge desteği ile özel sektör-üniversite araştırma işbirliklerinin yapılması sağlanabilir.
- Bölgedeki iller ve ilçelere sektör öncelikleri verilip her yerde her ürünün üretilmesi yerine en uygun yerde, en uygun miktarda, en kaliteli ürün ve hizmetin üretilmesi sağlanabilir.
- İşgücü ve insan kaynaklarının kalitesi ve verimi artırılabilir.
- Girişimcilik teşvik edilebilir.
- Kayseri'nin birikimleri kullanılarak Yozgat ve Sivas illeri de güçlü bir yan sanayi üssü haline getirilebilir.
- Personelin alanında sertifikaya sahip olmasına özen gösterilmesi toplam kalite artışına katkı sağlayacaktır. Kayseri ilinde sanayi alanlarının yeni oluşturulan OSB'lere yönlendirilmesi de hem o bölge gelişimine olumlu katkı sağlayacak hem de sanayi kesiminin şehrin belli bir alanına yığılmasının önüne geçilmiş olacaktır. Ayrıca sanayi tesislerinin çevreye olumsuz etkileri gözden geçirilmeli, gerekli tedbirler alınmalıdır.

Anketlerde belirtilen diğer öneriler:

- Erciyes Dağı etekleri dahil olmak üzere; benzer uygulamanın tüm illerde yapılabileceği şekilde; uygun dönem ve yerlerde hapisanelerde bulunan yükümlülerin enerjilerini boşa harcamamak; onlara doğal ortamda bulunmayı sağlamak ve ağaç sayısını artırmak üzere düzenli ağaç diktirilebilir.
- Danışmanlık, eğitim, ulaştırma, iletişim, sağlık, sigortacılık, eksperlik, denetim gibi hizmet sektörleri de teşvik edilebilir.
- Stratejik amaçlardan birisi olan Beşeri Sermayenin Geliştirilmesi ile paralel olan beşeri kaynaklar, üniversiteler ve mesleki eğitim seçenekleri ise öne çıkan gelişim alanları olarak dikkat çekmelidir.
- Dezavantajlı grupların da istihdama katkısının sağlanması amacıyla, mesleki eğitim programları uygulanabilir. Tarımda kadınların ülke ve ev ekonomisine katkı sağlayabileceği eğitim programları düzenlenerek aile ekonomisine katkı sağlanabilir.
- Hizmet sektörüne personel sağlayan temel eğitim kurumları/kursları kurulup, söz konusu eğitim kurumlarından başarılı olan personelin istihdamına öncelik verilebilir.
- Barajlar kapalı şebeke sulama sistemine geçebilir.
- Güneş enerjisinden yararlanılabilir.
- Biogaz tesisleri kurulabilir.
- Alternatif ulaşım alanlarının kullanımı konusunda yatırımlar yapılabilir.

TÜRKİYE’NİN ve BÖLGENİN GELİŞMESİ AÇISINDA GELİŞTİRİLEBİLECEK İŞBİRLİKLERİ

Öneri 2. Türkiye’nin ve bölgenizin gelişmesi açısından diğer bölgelerle ne tip işbirlikleri geliştirilebileceğini belirleyiniz. Bu işbirliklerinden toplamda en öncelikli 5 tanesinin hangi konularda (örneğin hangi tematik alan veya projelerde) hangi araçlarla (örneğin ortak yatırım, kapasite geliştirme, karşılıklı veya birlikte tanıtım veya burada adı geçmeyen diğer araçlar) geliştirilebileceğini açıklayınız.

- Ürünlerde kalite standardı oluşturulup, bölgeler ürünler ile özdeşleştirilebilir.
- Hayvancılık İhtisas OSB için Diyarbakır örneği incelenebilir.
- Termal seracılık için uygun olan bir bölge ile ortak toplantılar düzenlenip, üretim yapanlar ve ilgili kurumlar bir araya getirilebilir.
- Tekstil sektöründe üretim yapan firmaların diğer bölgelerdeki modern örnekleri ile buluşmaları ve teknoloji transferi yapmalarına yönelik altyapı oluşturulabilir.
- Kümelenme politikaları ile ilgili başarılı olmuş illerin veya bölgelerin analiz edilip, ilgili tarafların bir araya gelmeleri sağlanabilir.
- Mobilya sanayinde yurt içi ve yurt dışı firmalarla bölgedeki firmalar bir araya getirilip fikir alışverişi yapmaları sağlanabilir.
- Teknoloji transferleri yapıp, sanayici bilgilendirilebilir. Ziyaretler yapıp ortak yatırımlar yapılabilir, sanayiciler yeni yatırım konularına yönlendirilebilir.
- Kapadokya Bölgesi’ne gelen yerli ve yabancı turistlerin bölgedeki seyahat acentaları işbirliği ile TR72 Bölgesi’ndeki tarihi ve turistik mekanlara ziyaretleri sağlanabilir. Turizm konusunda Nevşehir ile koordineli çalışmalar yapılabilir.
- Ar-Ge, inşaat, geri dönüşüm, enerji, tarım, altyapı, ilaç hammaddesi üretimi alanlarında işbirlikleri geliştirilebilir.
- Maden işleme konusunda araştırma ve çalışmalar birleştirilerek ortak çalışmalar yapılabilir.
- Bölgeler arası denge kurulabilmesinin, optimum seviyede bir işbirliği ortamının sağlanmasının yolu "o bölgeye özgü olan sektörler" ile " tüm bölgelerde yer alabilecek sektörler" in seçilmesinden geçmektedir. Her yörenin farklı kapasitesi, farklı özellikleri vardır. Örneğin, gıda sektörü her yörede bulunabilecek bir sektör olabilir. Buna karşılık ormanlık alanlarda mobilya üretimi; kıyı kesimlerde tekne, sandal, gemi üretimi; turistik yörelerde hizmetlerin üretimi ve beraberinde destekleyici yan

sanayinin güçlenmesi gibi konularda ORAN ve diğer kurumlar master plan yapabilirler. Devlet tarafından verilecek her türlü destek ise bu master plana bağlı olarak tasarlanmalıdır.

Farklı bölgelerdeki yatırımcılar, girişimciler, firmalar ORAN ve diğer kuruluşların ortak organizasyonları ile sık sık ve serbestçe görüşebilecek biçimde bir araya getirilebilir.

- Ortak tanıtım, kümelenme, pazarlama ve teknik eleman yetiştirilmesi stratejisi konularında planlama yapılabilir.
- Yenilikçi proje konuları geliştirilip, kurumlar arası işbirliğinin geliştirilmesi sağlanabilir.
- Diğer bölgelerdeki yatırımcılar TR72 Bölgesi'ne çekilebilir.
- Türkiye'nin doğu tarafında üretim, Orta Anadolu'da ürün geliştirme, batıda pazarlama, kıyı kesimlerinde ihracat geliştirilebilir.
- Sanayi sektörünün gelişmiş olduğu illerle gelişmişliği ve sanayisi daha az gelişmiş olan iller arasında hammadde ve sanayi ilişkisi kurularak daha az gelişmiş illerin de kalkınması sağlanabilir.
- Ülke ve bölge gelişimi açısından yakın bölgelerdeki tarihi, turistik alanları da içerisine alan ortak turizm planları hayata geçirilebilir. Özellikle sanayi kesiminde bölgede önemli bir yere sahip olan Kayseri ili bu potansiyeli diğer bölge illerine de yansıtabilir. Bölgede hizmet yapan sanayicilerin bir araya gelebileceği fuarlar düzenlenebilir. Sanayi kesiminde çalışan personelin bölge içerisinde hareketliliği sağlanıp diğer bölgelerde çalışanlarla etkileşime geçmeleri sağlanabilir.

Bölgede faaliyet gösteren eğitim kurumları karşılıklı eğitim-öğretim işbirliklerine başvurabilir, özellikle üniversiteler teknoloji geliştirme kapasitelerini artırma hususunda işbirliğine gidebilirler.

- Reklam ve tanıtım, ortak değer paylaşımı, üretimde karşılıklı işbirliği, makine alanında destek, ulaşım ve lojistik destek sağlanabilir.
- Turizm Ahiler Kalkınma Ajansı'nın olduğu Düzey II Bölgesi'nde, Tarım Mevlana Kalkınma Ajansı'nın olduğu Düzey II Bölgesi'nde, Sağlık Ankara Kalkınma Ajansı'nın olduğu Düzey II Bölgesi'nde, el sanatları İstanbul Kalkınma Ajansı'nın olduğu Düzey II Bölgesi'nde, sanayi İpekyolu Kalkınma Ajansı'nın olduğu Düzey II Bölgesi'nde geliştirilebilir.

- Büyük endüstri kuruluşlarına kalkınmada öncelikli bölgelerde işbirliği, tedarikçi firma sayısı kadar istihdam desteği, istihdama bağlı diğer destekler verilebilir.
- Seracılık, sebze yetiştiriciliği merkezi oluşturulabilir. Sıcak çermik sayesinde gelen suyun çevredeki arazilere, köylere dağıtılarak seraların ısıtılması sağlanabilir.
- Bölgelerin çevre, ulaşım sanayi fizibilite çalışmaları yapılarak, yapılabilecek projeler tespit edilebilir.
- Tarımda ürün çeşitliği, benzer toprak yapısı ve iklimi olan bölgelerde işbirliği geliştirilebilir.
- Sanayiler arası işbirliği, üniversiteler arası işbirliği, alt üst kavramının yeniden düzenlenmesi, genç girişimciye güven ve yeterli desteğin sağlanması, resmi işlemlerde gereksiz zaman kayıplarının önlenip daha genç ve dinamik kişilerin iş başına getirilmesi, aynı meslek grubunda çalışanlara Türkiye çapında standart ücretlerinin belirlenmesi sağlanabilir.
- Sivas'ta yeni sanayi alanları, yeni iş alanları oluşturulabilir. Bölgede kurulacak fabrikalara halkın belli oranlarda desteklenerek ortak olması sağlanabilir.

TR72 BÖLGESİ İÇİN MEKANSAL GELİŞME ve MEKANSAL PLANLAMA ÖNERİLERİ

Öneri 3. TR72 Bölgesi'nin (Kayseri, Sivas, Yozgat) kalkınmasını hızlandıracak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılmasına katkıda bulunacak mekânsal gelişme ve mekânsal planlama (çevre düzeni planları, imar planları gibi) konularındaki önerilerinizi önceliklendirerek kısaca belirtiniz.

- Yaşam kalitesi çok yüksek olan il veya bölgelere büyük yatımlar yapmaktansa, küçük aile işletmeleri kurmak daha akılcı olacaktır. Bunun aksi durumlarda bölgelerin gelişmişlik düzeyi yükselirken refah düzeyi aynı kalır. TR72 Bölgesi geniş bir alana sahiptir bu alan içerisinde kısıtlı bütçelerle farkındalık toplulaştırma ile olabilir. Bölgede sanayide yapılan toplulaştırma, yatırım birliktelikleri, tarım ve hayvancılık için de organize edilip, organize tarım ve hayvancılık bölgeleri oluşturulabilir. Bölge üretim alanlarına göre ayrılıp, kalkınma planı içerisinde bu alanlardaki üretime göre öncelikler belirlenebilir.
- Kentsel dönüşüm için örneğin Yozgat ilinde Kalkınma Ajansı'nın koordinatörlüğünde tüm STK'ların ve ilgili kamu kurumlarının katılımıyla bir platform oluşturularak, çıkan sonuç ilgili mercilere iletilip, katılımcı bir politika oluşturulabilir.
- Yozgat 2. OSB için optimal yerin uzmanlar tarafından belirlenmesi sağlanabilir.
- Yozgat için modern bir fuar alanının yapılması sağlanarak ihtisas fuarların oluşturulması sağlanabilir.
- Çevre düzenleme kuralları ve satandartları gözden geçirilebilir.
- Yıldızdağı Kış Turizm Merkezi ile Kalkınma Balıklı Termal Kaynak alanları için gerekli olan imar planlarının ve master planlarının en kısa sürede tamamlanması ve yatırımcıların da gerekli yatırımları yaparak işletmeye açılmalarının sağlanması ile bölge içi gelişmişlik farkları azaltılabilir.
- Kayseri'de Tasarım ve İnovasyon Vadisi adı altında bir bölgenin olması ve böyle bir proje ile ilin İtalya'daki Milano örneğindeki gibi bir tasarım şehri olması sağlanabilir. Bu proje Erciyes Master Planı ile etkileşimli ve aynı zamanda büyük mimar ve tasarımcı olan Mimar Sinan üzerinden yürütülebilir.
- Tarım alanları ve doğal bitki örtüsünü koruyacak şekilde çevre düzeni ve imar planları yapılabilir.
- İllerdeki nüfusun azalmasına neden olacak sorunların giderilmesine yönelik çalışmalar yapılabilir.

- Yerel yönetimlerle işbirliği arttırılabilir.
- Kapadokya Bölgesi'nden hızlı ulaşım imkanı sağlanıp; gerekirse devlet demir yolları hatlarının kiralanarak o güzergahtan Kayseri Eğlence Merkezi'ne hızlı ve toplu taşıma yapılabilir.
- Mekânsal yapı etkinleştirilebilir.
- İl merkezlerinde sağlanan gelişmişlik şartlarının ilçelere kadar ulaştırılması sağlanabilir.
- Prosedürler kısaltılmalı, iş yapan firmalar iyi denetlenmeli ve projeler yarım bırakılmamalıdır.
- Kentsel politikalarda örnek çalışmalar paylaşılıp; insanların yaşadıkları yerleri sevmeleri, sahiplenmeleri için kent-kasaba-köy için yapılan projelere katılmaları ve bilgilendirilmeleri sağlanabilir.
- Tarımsal girdileri az olan, çevreye duyarlı birinci sınıf arazi gerektirmeyen bitkisel üretim kompozisyonu ile birlikte, hayvancılıkta gereksinim duyulan yem hammaddesini ekonomik kılcak tarım rejimi, gıda sanayisinde sağlanacak ileri işleme ve yeni ürün geliştirme teknikleri ile sözleşmeli üretim modelinde geri dönüşümü sağlayacak sigortacılık geliştirilebilir.
- Yozgat Çamlık master planı acilen faaliyete geçirilebilir, üniversite geliştirilebilir, eğitim ve sağlık alanlarında düzenlemeler yapılabilir.
- Sivas toprak bakımından Türkiye'nin 2. büyük şehri aynı zamanda doğu ile batı arasında köprüdür. Böyle bir şehrin küçücük bir alana sıkıştırılması gelişmesini engellemektedir. Sanayi alanının genişletilmesi kurulacak fabrikaların sayısını ve kapasitesini arttıracaktır. Ayrıca mevcut sanayi alanları dışında Ankara yolu üzerine yeni sanayi alanı yapılabilir.
- Altyapı, sosyal tesisler ve ulaşım ağları güçlendirilebilir.
- OSB'lerin imar planları yeniden çıkarılabilir, sanayi alanları düzenlenebilir, altyapı problemleri giderilebilir. OSB'de ileriye dönük oluşacak yük hesaplanarak arıtma tesisleri kurulabilir.
- Cazibe merkezlerindeki endüstri kuruluşlarının çevre illerdeki faaliyetlerine ve Küçük Sanayi Sitesi'ndeki firmalarla ortak çalışmalarına destek verilebilir.
- Kaynak paylaşımı, yetişmiş eleman transferi, sermaye transferi yapılabilir.

- Sivas'ta Sivas'la özdeşen şeyleri çağrıştıran heykeller yapılabilir. Sivas'ın turizm potansiyeli geliştirilebilir.
- ORAN Kalkınma Ajansı Kayseri, Sivas, Yozgat illerinin sosyo ekonomik yapısını iyi bilen ihtisas komisyonları kurarak bunların ayrı ayrı çalışma yapmalarını sağlayabilir. Bu komisyonlar belirli zamanlarda bir araya gelerek bölgesel kalkınma projeleri ortaya çıkarabilirler.
- Bölgelerdeki fabrikalar üretimlerini şubelerine dağıtarak bölgede hakimiyetlerini arttırılabilirler. Bu yolla istihdam da bölgeler arasında dengelenebilir.
- Şehir merkezinin başka alana taşınması çalışmaları yapılabilir.
- Ortak fuar organizasyonları geliştirilip, aynı iş dalında faaliyet gösteren firmalar bir araya toplanabilir.

KALKINMA POLİTİKASININ YÖNETİŞİMİ, KURUMSAL KAPASİTENİN GELİŞTİRİLMESİ ve KALKINMA AJANSLARININ VERİMLİ ÇALIŞMASINA YÖNELİK TESPİT ve ÖNERİLER

Öneri 4. Kalkınma Ajanslarının etkili ve verimli çalışması başta olmak üzere, yerelde kurumsal kapasitenin geliştirilmesi ve kalkınma politikasının yönetişimi konusunda tespit ve önerilerinizi belirtiniz.

- TR72 Bölgesi'nde sanayi, kış turizmi ve hububat ekimi, büyükbaş hayvancılık ön planda yer almaktadır. Kentlerin giderek cazibesini artırması, kırsaldaki insanların emek üzerine kurulu sermayelerinin karşılığını alamaması temel ihtiyaç üretiminin riskliliğini her geçen gün arttırmaktadır. Kısırlaşan üretim ve tüketim döngüsünde halen iklimlemeye dayalı üretim yapılması verimliliğin ve piyasanın dalgalı seyretmesine neden olmaktadır. Bu dalgalanma %20'lik üretici kadar , %80'lik tüketici kesimini de etkilemektedir. Destekleme payındaki önceliklerin süregelen zamanda değişmemesi ve kırsala kaydırılamaması bir taraftan kurulan dengelerin beraberinde getirdiği tüketim safhasının darboğaz olmasına ve temel ihtiyaçlarda piyasa dengesinin oluşturulamamasına neden olmaktadır.
- Bölgemizde her ne kadar tarım ve hayvancılık konusunda yatırımlar çoğalsa da, kırsal alanın geçim kaynağı olan tarım ve hayvancılık ile aile işletmeleri halen kar elde edememektedir. Verimlilik arttırılmalı, karlılık açısından işletmeler kendi verimliliklerini muhasebesel olarak analiz edebilmelidir. Bugün aile işletmeleri devlet destekleri ile ayakta durmaktadır. İşletmelere mali destekler kadar uzun sürede kendilerine yeter hale getirecek teknik ve donanımsal destekler verilmelidir.
- Kalkınma Ajanslarının destek programlarını planlarken bölge içi gelişmişlik farklılıklarını azaltmak adına illerin kapasitelerini ve ihtiyaçlarını daha etkin analiz etmesinde fayda vardır. Örneğin Yozgat için daha küçük ölçekli destek paketleri söz konusu olursa hem daha çok işletme bundan faydalanır hem de işletmeler desteklere katılım paylarını-eş finansmanlarını daha kolay sağlayabilirler.
- Derneklerle, odalarla işbirliği geliştirilerek uygun yatırım konuları tespit edilip, desteklenebilir.
- Bölgesel farklılıkları azaltmayı amaçlayan bir ulusal ekonomik ve sosyal uyum politikasının geliştirilmesi ve bölgesel kalkınmayı yürütecek idari yapıların güçlendirilmesi önem arz etmektedir.
- Dünya uygulaması da göz önüne alındığında, yörenin yerel dinamik ve kaynaklarının harekete geçirilmesi esasına dayanan, sivil inisiyatifin yönetiminde, özel sektör

mantığı ile hızlı karar alan bir yapıya sahip ve kamu otoritesinin ise sadece düzenleyici ve denetleyici konumda olduğu bir "Kalkınma Ajansı" modeli daha etkili olacaktır.

- Bürokrasinin en aza indirilip, hızlı, etkili, kontrollü, bağımsız hizmet verilmesi önerilmektedir.
- İlçe belediyelerinde "Kalkınma Ajansı İlişkiler Sorumlusu" olmalıdır. Bu kişinin düzenli bilgilendirilmesi ve Ajans'a uğraması sağlanmalı, Ajans'ın ilçe sorumlularının da düzenli olarak ilçeleri ziyaret etmeleri önerilmektedir.
- Verimli çalışmalar yanında etkinliğinin de artırılmasının sağlanması ile kamu ve özel sektörde, odalarda tanıtım ve ağırlama faaliyetlerinin de olması gerekmektedir.
- Bölgesel olarak gelişmiş illerdeki faaliyetlerin ilçe ve kırsal alanlara taşınarak daha etkin bir yönetim modelinin ilçelerden başlaması sağlanırsa amacına ulaşmış bir kalkınma modeli olur. Bu da Kalkınma Ajansı'nın ilçelerde temsilcilik açması ile sağlanabilir.
- Resmi kurumlarla işbirliğinin daha da artırılması önerilmektedir.
- Yerel yönetimler ve STK'lar ile işbirliği sağlanıp, desteklenen projeler iyi denetlenebilir.
- Fikir alış-verişleri çoğaltılıp, sorunlar ve çözüm önerilerinin raporlanarak paylaşılması ve bu hususun devamlılığı sağlanabilir.
- Kalkınma Ajanslarının verimli çalışması, yönlendirme ve planlama etkisinin hissedilebilmesi için; gerçekçi, etkisi hissedilen faaliyetlere yönelip, hedef ürün - hedef faaliyet - hedef kitle belirlenerek kurumsal kimlik geliştirilebilir.
- Tanıtım ve yerinde tespit çalışmalarına hız verilip, vasıflı ve nitelikli insan yetiştirilmesi için daha etkin ve kurumsal işbirliği sağlanabilir.
- Kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi kapsamında düzenli eğitimler Kalkınma Ajansı vasıtasıyla yapılıp, bu tarz programların desteklenmesi için kurumlara para desteği değil, eğitim desteği verilebilir.
- TR72 Bölgesi'ndeki uluslararasılaşma imkanı olan firmalar seçilerek doğrudan destekler, şartlı destekler, yeni ürün destekleri, entegrasyon destekleri verilebilir.
- Ar-Ge çalışmaları, sahanın, toplumun önceliklerini araştırma, tespit etme, iller arası sektörlerin kaynaşması için çalıştay ve geziler düzenlenebilir.

- Kalkınma Ajansları proje üreten ekipler kurabilir, proje hakkında yereldeki insanlara kolay bilgi verilebilir, ekipler işleri yöneterek devletin kaynağının boşa gitmesinin engellenmesi amacıyla ilgili kişilere bilgiler verebilir.
- 3 şehirde de kurulacak kalkınmaya yönelik projeler hazırlayacak komisyonlarda, konusunda uzman kişiler çalıştırılabilir.
- Kalkınma, topluma ve toplumu oluşturan bireylere projeler yoluyla desteklerin verilmesi ve bu projelerin hayata geçirilmesiyle faydalı olabilir.
- Ar-Ge faaliyetleri, tarımda ürün çeşitliliği, bölgesel işbirliği geliştirilebilir.
- Eğitimle firmaların kurumsallaşma ve kapasite kullanımını artırılabilir.